

Arbetsmaterial

Analysstöd för identifiering av åtgärder i försörjningskedjan

Detta analysstöd är tänkt att underlätta arbetet med att identifiera statliga åtgärder inom nationella försörjningsanalyser, fungera som ett praktiskt stöd i åtgärdsarbetet, och kan användas flexibelt utifrån aktuell försörjningskedja.

Genom att använda analysstödet områden, delområden och vägledande frågor identifieras kompletterande åtgärder som bidrar till att öka robustheten för produktgruppen i stort.

Analysstödet ska stödja till att tänka brett och långsiktigt, samt att beakta hela kedjan från behovsplanering och upphandling till produktion, distribution, informationsflöden och personalförsörjning.

Förslag till användning är att sammanställa åtgärder utifrån försörjningsanalysens syfte, och dokumentera enligt strukturen i tillhörande Excelmall i del C. Åtgärdsprocess som finns under metodstödet för nationella försörjningsanalyser på www.mcf.se.

Mer material finns under metodstödet för nationella försörjningsanalyser på www.mcf.se/forsorjningsberedskap.

Inköp

Området omfattar kartläggning av behov, leverantörsstruktur och upphandling i syfte att säkerställa tillgång till varor och tjänster.

Tabell 1. Område: Inköp

Delområde	Stödjande frågor	Exempel på åtgärder
Behovsplanering	<ul style="list-style-type: none">• Är intressenter med behov identifierade?• Är behovstidpunkter beskrivna?• Är behovsvolymer beskrivna?• Finns det ett beskrivet behovsunderlag?	<ul style="list-style-type: none">• Genomföra behovsanalys och kartläggning av intressenter.• Definiera behov utifrån dimensionerande scenario.
Leverantörsbas	<ul style="list-style-type: none">• Är leverantörsbasen kartlagd?• Var är leverantörerna geografiskt lokaliserade?• Finns beroenden till specifika länder eller regioner?• Är back-up och beredskapsplaner kravställda mot leverantör?	<ul style="list-style-type: none">• Genomföra analys av leverantörsbas, exempelvis utifrån geografi och beroenden.• Kartlägga alternativa leverantörer och avtal.• Diversifiera leverantörer.
Upphandlingar	<ul style="list-style-type: none">• Finns avtalsläget beskrivet?• Är behovet av avtal definierat?• Finns flexibilitet avseende volym i befintliga avtal?• Finns det alternativa leverantörer under avtal?• Är avtalen skrivna utifrån krigets krav?	<ul style="list-style-type: none">• Teckna avtal mot dimensionerande scenario.• Ingå avtal om produktionskapacitet, antingen hos befintliga leverantörer, eller andra möjliga leverantörer efter omställning.• Definiera volymflexibilitet i avtal.• Kartlägga alternativa leverantörer och avtal.

Materialflöde

Materialflödet omfattar den fysiska förflyttningen av varor från råvara till slutanvändare, inklusive produktion, lagerhållning och distribution.

Tabell 2. Område: Materialflöde

Delområde	Stödjande frågor	Exempel på åtgärder
Produktion	<ul style="list-style-type: none"> Vilka delkomponenter är mest kritiska utifrån produktgruppens funktionalitet? Är tillgången av råmaterial och insatsvaror kartlagd? Är tillgången av råmaterial och insatsvaror säkrad? Kan produktionen skalas upp vid behov? Var finns produktionsenheterna? Kan produktionsenheter ställas om för att producera alternativa produkter? Finns det redundans i de produktionsenheter som sektorn är beroende av? Finns upphandlad produktionskapacitet där omställning behöver göras? Vilka ledtider förväntas och hur tillgodoses behovet? 	<ul style="list-style-type: none"> Bryta ned produkten från ingående material och komponenter till färdig produkt. Stärka volymflexibilitet i produktionen. Utreda redundans i produktionskapacitet. Diversifiera leverantörer.
Inleveranser	<ul style="list-style-type: none"> Är flödena kartlagda? Är ledtiderna tillräckliga? Finns det tillräcklig transportkapacitet? 	<ul style="list-style-type: none"> Genomföra flödeskartläggning av inleveranser. Korta ledtider. Investera i ökad transportkapacitet.
Lagerhållning	<ul style="list-style-type: none"> Finns behov av att höja säkerhetslagernivåer eller omsättningslager utifrån analys och dimensionerande scenario? Är en höjning av lagernivåer kostnadseffektiv i förhållande till andra möjliga åtgärder? Är lagerstrukturen centraliserad eller decentraliserad? På vilka geografiska platser finns det lager? Är produkterna beroende av specifika förutsättningar, ex. temperaturreglering? Finns det tillgång av maskiner och annan utrustning för drift av de lager som finns? Finns det redundans i drift av lager? T.ex drivmedel, elförsörjning 	<ul style="list-style-type: none"> Investera i lagerkapacitet kopplat till behov. Utreda geografiska platser utifrån behov och dimensionerande scenario. Utreda produktspecifika krav på infrastruktur för lager. Investera i större redundans för drift av lager. Genomföra läglighetsköp av lagerytor. Utreda behov olika typer av lager: omsättningslager, statligt lager, lager hos leverantör, lager hos slutanvändare.

Tabellen fortsätter på nästa sida. →

→ Fortsättning av **Tabell 2**. Område: Materialflöde

Delområde	Stödande frågor	Exempel på åtgärder
Distribution	<ul style="list-style-type: none"> • Vilka är slutanvändarna? • Är flödena kartlagda? • Var finns slutanvändarna lokaliserade? • Kommer det att kunna ske omflyttning av slutanvändare som kan påverka distributionen? • Är ledtiderna kartlagda? • Finns det tillräcklig transportkapacitet? 	<ul style="list-style-type: none"> • Definiera slutanvändarna. • Genomföra flödeskartläggning för distributionsledet. • Säkerställa transporter.
Returflöden	<ul style="list-style-type: none"> • Är flödena kartlagda? • Är ledtiderna kartlagda? • Finns det tillräcklig transportkapacitet? 	<ul style="list-style-type: none"> • Genomföra flödeskartläggning av returflöden. • Säkerställa fungerande returflöden. • Upphandla returflödesleverantör • Kartlägga transportkapacitet.

Finansiellt flöde

Det finansiella flödet omfattar betalningar och budgetförutsättningar som möjliggör att försörjningskedjan fungerar även vid störningar.

Tabell 3. Område: Finansiellt flöde

Delområde	Stödande frågor	Exempel på åtgärder
Betalningar	<ul style="list-style-type: none"> • Finns den finansiella processen beskriven? • Finns det alternativa betalningsprocesser? 	<ul style="list-style-type: none"> • Genomföra processkartläggning av finansiella flöden. • Säkerställa alternativa betalningsmetoder.
Budget	<ul style="list-style-type: none"> • Är budgeten för området tillräcklig? • Finns det flexibilitet i budgeten vid förändrade behov? 	<ul style="list-style-type: none"> • Utredda budgetflexibilitet. • Äska medel för åtgärd X, Y. • Omfördela medel.

Informationsflöde

Informationsflödet omfattar system, data och kommunikation som stödjer planering, samordning och beslutsfattande i försörjningskedjan.

Tabell 4. Område: Informationsflöde

Delområde	Stödjande frågor	Exempel på åtgärder
System	<ul style="list-style-type: none">• Vilka system används?• Vilka beroenden finns det till olika stödsystem?• Finns det redundans i systemdriften?• Finns det redundans i alternativa arbetssätt?	<ul style="list-style-type: none">• Utredda systemberoenden.• Säkerställa alternativa metoder och arbetssätt vid störningar.
Information	<ul style="list-style-type: none">• Är informationsflödena beskrivna?• Hur aktuell är informationen vid en given tidpunkt? (Realtid eller med visst intervall?)• Finns det beskrivna alternativa kommunikationsvägar?• Hur kan robustheten i informationsflödet stärkas?• Finns det system för omvärldsanalys som fungerar i krig?	<ul style="list-style-type: none">• Säkerställa alternativa kommunikationsmedel vid störningar.• Kartlägga redundans i informationsflöden.

Personalförsörjning

Området belyser tillgång till, kompetens hos och planering för personal som krävs för att upprätthålla försörjningskedjans funktion.

Tabell 5. Område: Personalförsörjning

Delområde	Stödande frågor	Exempel på åtgärder
Utbildning	<ul style="list-style-type: none"> • Klarar sektorn att personalförsörja över tid sett till krigets krav? • Klarar sektorn att personalförsörja över tid sett till eventuellt omställningsbehov? • Utbildas personal för att hantera krigets krav? • Finns krav i avtal på att personal som är kritisk för försörjningskedjan har relevant utbildning och kompetens? • Är personal hos leverantörer och andra nyckelaktörer utbildad för att verka vid störning eller höjd beredskap? • Finns behov av kompletterande utbildning för att kunna hantera omställning eller alternativa arbetssätt i försörjningskedjan? 	<ul style="list-style-type: none"> • Ta fram, utbilda och öva organisation mot dimensionerade scenario. • Kartlägga kompetens- och utbildningskrav för personal. • Säkerställa att utbildnings- och kompetenskrav beaktas i relevanta avtal. Initiera eller stödja utbildningsinsatser kopplade till beredskap, omställning och kontinuitet.
Planering	<ul style="list-style-type: none"> • Är tillgången av befintlig potentiell personal känd? • Finns det planer för personalförsörjning i händelse av krig? • Finns planering för personalförsörjning hos leverantörer och andra nyckelaktörer i försörjningskedjan? • Är kritiska personalberoenden i försörjningskedjan identifierade och analyserade? • Finns reserv- eller ersättningslösningar för personal i händelse av hög frånvaro eller omprioritering? 	<ul style="list-style-type: none"> • Säkerställa personaltillgång mot dimensionerande scenarion. • Kartlägga personalberoenden i kritiska flöden, t.ex. produktion, lager, transporter, distribution . • Säkerställa att krav på planering för personalförsörjning och uthållighet ingår i relevanta avtal. • Utredda behov av förstärkande åtgärder, exempelvis redundans, samordning eller avtalsjusteringar.

Övrigt

Området möjliggör hantering av sektorspecifika eller tvärgående frågor som inte ryms inom övriga områden.

Tabell 6. Område: Övrigt

Delområde	Stödande frågor	Exempel på åtgärder
Övrigt	<ul style="list-style-type: none"> • Finns det åtgärder som inte passar in i något område? • Finns det omvärldsfaktorer som kan påverka försörjningskedjan, till exempel lagkrav, inriktningar eller händelser? 	Fyll på utifrån den egna sektorns behov och utifrån försörjningsanalysens syfte.